

Rue Dauphine nu era departe, poate că merita oste-neala să se ducă pînă acolo să afle dacă era adevărat ce spusese Babs. Bineînțeles că Gregorovius știuse de la bun început că Maga, nebună cum era de felul ei, avea s-o viziteze pe Pola. *Caritas*. Maga samariteana. Citiți *Cruciatul*. A lăsat să treacă o zi fără să facă obișnuita ei faptă bună? Să-ți vină să rizi. Totul te făcea să-ți vină să rizi. Sau, mai curînd, era un fel de hohot de rîs care se numea Istoria. Să ajungi pe rue Dauphine, să bați încetișor la ușa camerei de la ultimul etaj și să apară Maga, de fapt *nurse* Lucia, nu, asta era într-adevăr prea de tot. Cu o scuipătoare în mîină, sau cu un irigator. Nu poate fi văzută bolnăvioara noastră, e foarte tirziu și doarme. *Vade retro*, Asmodeu. Sau să-l lase să intre și să-i aducă o ceașcă de cafea, nu, ar fi și mai rău, și una din ele două să izbucnească în plîns. Fiindcă precis că e contagios, aveau să plîngă toți trei, cerîndu-și iertare, și atunci se putea întîmpla orice, femeile sînt teribile cînd se deshidratează. Sau l-ar pune să numere douăzeci de picături de beladonă, una cite una.

— De fapt, eu ar cam trebui să mă duc, îi spuse Oliveira unui motan negru de pe rue Danton. E o anumită obligație estetică, cea de a completa figura. Trei, Cifra cu majusculă. Dar nu trebuie să uităm de Orfeu. Poate că răsîndu-mi tot părul și punîndu-mi cenușă în cap, cu un talger de cerșit în mîină. Nu mai sînt cel pe care l-ați cunoscut, oh, femeilor! *Histrion*. *Mim*. Noapte cu diavoli, monștri cu cap de femeie și trup de balaur, piază-rea, sfîrșitul marelui joc. Cît de obositor e să fii tot timpul tu însuși! De neiertat. N-o să le mai văd niciodată, așa mi-e scris. *O toi que voilà, qu'as tu fait de ta jeunesse?* Un inchizitor, zău că fata asta folosește niște cuvinte... În orice caz, un auto-inchizitor, *et encore*... Epitaf cum nu se poate mai potrivit: *Prea blînd*. Dar inchiziția blîndă e îngrozitoare, tortură

cu țirița, ruguri de tapioca, nisipuri mișcătoare, meduza urzicind furișată. Meduza furicind urzișată. Și, în fond, prea multă milă, eu mă credeam neînduplecat. Nu se poate să vrei ce vreau eu, și în felul în care vreau eu, și pe deasupra să-ți împarți viața cu alții. Ar trebui să știu să trăiesc singur și să las ceea ce vreau să-și împlinească menirea, să mă salveze ori să mă omoare, dar fără rue Dauphine, fără copilul mort, fără Club și tot restul. Tu nu crezi, mări?

Motanul nu răspunse.

Era mai puțin frig pe malul Senei decât pe străzi, și Oliveira își ridică gulerul canadienei și se duse să privească apa. Cum nu era el omul care să se arunce, căută un pod unde să se adăpostească și să se poată gândi puțin la kibbutz, de la o vreme ideea cu kibbutz-ul îi tot dădea tîrcoale, un kibbutz al dorinței: „Curios că dintr-o dată îți vine în cap o expresie fără sens, un kibbutz al dorinței, pînă cînd începe să se deslușească încetul cu încetul și brusc simți că nu-i o expresie absurdă, că, bunăoară, o propoziție cum ar fi: „Speranța, această Palmiră grasă” e cu desăvîrșire absurdă, o bolboroseală sonoră, în vreme ce kibbutz-ul dorinței n-are nimic absurd, e un rezumat, destul de ermetic, e drept, al hoinărelilor mele pe-aici, rătăcind fără țel. Kibbutz: colonie, *settlement*, așezare, colț ales unde să-ți ridici cortul cel de pe urmă, unde să ieși la aer, noaptea, cu fața spălată de timp, și să te alături lumii, Marii Nebunii, Urișei Prostii, să te pregătești pentru cristalizarea dorinței, pentru întîlnire: „Hatenție, Horacio”, hoștă Holiveira așezîndu-se pe parapetul de sub pod, auzind sforăiturile mai multor *clochards* acoperiți cu mormane de ziare și saci.

De data asta nu-i era greu să se lase în voia melancoliei. Cu o altă țigară care-l încălzea, printre sforăiturile ce răzbăteau parcă din fundul pămîntului, consimți să deplîngă distanța de netrecut care îl despărțea de kibbutz-ul său. Dat fiind că speranța nu era decît o Palmiră grasă, n-avea nici un motiv să-și facă iluzii. Dimpotrivă, trebuia să profite de răcoarea nocturnă

pentru a simți cu luciditate, cu precizia necruțătoare a sistemului de stele de deasupra capului său, că șovăielnică sa căutare era un eșec și că poate tocmai în aceasta consta victoria. Mai întâi pentru că această căutare era demnă de el (Oliveira avea o părere bună despre sine ca specimen uman), care se afla de fapt în căutarea unui kibbutz îngrozitor de departe, citadelă la care se putea ajunge numai cu arme fabuloase, și nu cu sufletul Occidentului, cu spiritul, aceste forțe vlăguite de propria lor minciună, cum se spusese pe bună dreptate la Club, aceste alibiuri ale animalului-om care a apucat-o pe un drum fără întoarcere. Kibbutz al dorinței, nu al sufletului, nu al spiritului. Și, chiar dacă dorința ar însemna și o vagă definiție a unor forțe de neînțeles, el o simțea ca pe ceva prezent și activ, prezent cu fiecare eroare, dar și cu fiecare salt înainte, aceasta era să fii om, nu doar un trup și un suflet, ci totalitatea aceasta inseparabilă, confruntarea nesfârșită cu lipsurile, cu tot ce i se furase poetului, nostalgia vehementă a unui teritoriu unde viața se putea contura folosind alte busole și alte nume. Chiar dacă moartea s-ar afla la colțul străzii cu mătura ridicată, chiar dacă speranța n-ar fi altceva decât o Palmiră grasă. Și un sforăit, și la răstimpuri cite-un vînt.

Nu prea mai conta atunci dacă se înșela, de parc-ar fi pornit în căutarea unui kibbutz înzestrat cu hărți de la Societatea de Geografie, cu busole exacte garantate, nordul la nord, vestul la vest; abia dacă era de-ajuns să înțeleagă, să întrezărească într-o străfulgerare că, la urma urmelor, kibbutz-ul lui nu era mai imposibil la ceasul acela și cu frigul din jur și după zilele acelea decât dacă l-ar fi urmărit cu acordul tribului, pe bună dreptate și fără să-și cîștige spectaculosul epitet de „inchizitor”, fără să suporte o palmă care să-i sucească fața într-o parte, fără lume care plînge, fără muștrări de conștiință și fără să-i vină cheful să dea totul naibii și să se întoarcă la livretul lui militar și la adăpostul oricărui cîștig spiritual sau

temporal. Avea să moară fără să ajungă să-și vadă kibbutz-ul, dar kibbutz-ul lui era acolo, departe, însă exista și el știa că exista fiindcă era rodul dorinței lui, era dorința lui, după cum el însuși era propria-i dorință, și lumea sau reprezentarea lumii erau dorință, erau dorința lui, sau dorința, n-avea prea mare importanță în ceasul acela. Și atunci putea să-și acopere fața cu mâinile, lăsînd loc doar pentru țigară, și să rămînă acolo, pe malul apei, printre vagabonzi, gîndindu-se la kibbutz-ul lui.

Femeia *clocharde* se trezi dintr-un vis în care cineva îi spusese de mai multe ori: „*Ça suffit, conASSE*” și înțelesese că Célestin plecase în puterea nopții, luînd căruciorul de copil plin cu conservele de sardele (în stare proastă) pe care le primiseră după-amiază în ghetoul din Marais. Toto și Lafleur dormeau buștean, acoperiți cu saci, iar nou-venitul stătea pe o piatră de parapet, fumînd. Se crăpa de ziuă.

Dădu la o parte cu delicatețe edițiile succesive din *France-Soir* cu care se acoperise și se scărpină cîteva clipe în cap. La șase se dădea supă caldă pe rue du Jour. Aproape sigur că Célestin avea să se ducă acolo, ar putea să-i ia conservele, dacă nu le vînduse deja lui Pipon sau lui La Vase.

— *Merde*, zise femeia *clocharde*, începînd complicata operație de a se ridica de jos. *Y à la bise, c'est cul.*

Înfofolindu-se într-un pardesiu negru ce-i ajungea pînă la glezne, se apropie de nou-venit. Nou-venitul era de acord că frigul era chiar mai rău decît poliția. Cînd îi întinse o țigară și i-o aprinse, ea se gîndi că îl cunoștea de undeva. Nou-venitul îi spuse că și el o cunoștea de undeva și amîndoi fură grozav de încîntați că se recunoscuseră în ceasul acela al dimineții. Așezîndu-se alături pe altă piatră de parapet, femeia *clocharde* îi spuse că era prea devreme să se ducă acolo unde se dădea supă. Vorbiră cîteva minute despre supă, deși în realitate nou-venitul nu știa nimic de treaba cu supă, trebuia să-i explice unde se dădeau

cele mai bune, era într-adevăr nou-venit, dar se interesa mult de toate și poate că s-ar fi încumetat să-i ia sardelele lui Célestin. Vorbiră despre sardele și nou-venitul făgădui că, îndată ce-o să dea de Célestin, o să i le ceară.

— O să scoată cirligul, îl preveni ea. Trebuie să fii iute de picior și să-i dai în cap cu orice găsești. Lui Tonio a fost nevoie să-i pună cinci copci, striga de se auzea pînă la Pontoise. *C'est cul, Pontoise*, adăugă apoi, lăsîndu-se pradă melancoliei.

Nou-venitul privea cum se ivesc zorii la capătul de la Vert Galant, salcia care prindea să-și deslușească pînzele fine de păianjen din ceață. Cînd femeia *clocharde* îl întrebă de ce tremura cu o asemenea canadiană pe el, ridică din umeri și-i mai dădu o țigară. Fumau întruna, stînd de vorbă și uitîndu-se unul la altul cu simpatie. Ea îi explica obiceiurile lui Célestin, iar nou-venitul își amintea de serile cînd o văzuseră îmbrățișîndu-se cu Célestin pe toate băncile de pe chei și pe balustradele de pe Pont des Arts, la colțul dinspre Luvru, în dreptul platanilor ca niște tigri, pe sub portalurile bisericii Saint-Germain l'Auxerrois, și într-o noapte pe rue Git-le-Cœur, sărutîndu-se și respingîndu-se pe rînd, beți morți, Célestin cu o cazacă de pictor și ea, ca întotdeauna, cu patru-cinci rochii una peste alta plus cîteva pardesie, ducînd un balot de pînză roșie de unde ieșeau bucăți de mineci și o trompetă stricată, atît de îndrăgostită de Célestin că era de-a dreptul minunată, mînjindu-i toată fața cu ruj și cu ceva asemănător cu untura, îngrozitor de pierduți în idila lor publică, apucînd-o în cele din urmă pe rue de Nevers, și atunci Maga spusese: „Ea e cea îndrăgostită, lui nu-i pasă deloc” și îl privise o secundă înainte de a se apleca să culeagă o sfornică verde și să și-o înfășoare pe deget.

— La ora asta nu-i frig, spunea femeia *clocharde*, încurajîndu-l. Mă duc să văd dacă lui Lafleur i-a mai rămas un pic de vin. Vinul se așază la fundul sticlei peste noapte. Célestin a luat cu el doi litri, care erau

ai mei, și sardelele. Nu, nu i-a mai rămas nici un strop. Dumneata, care ești bine îmbrăcat, ai putea cumpăra un litru de la barul lui Habeb. Și piine, dacă-ți ajung banii.

Îi era foarte simpatic nou-venitul, deși în fond știa că nu era de-ai lor, că era bine îmbrăcat și putea să stea cu coatele pe tejgheaua de la barul lui Habeb bînd un pernod după altul fără ca oamenii din jur să protesteze că mirosea urît și alte chestii de-astea. Nou-venitul fuma mai departe, încuviințînd vag, cu gîndul aiurea. Față cunoscută. Célestin ar fi reușit s-o identifice imediat, fiindcă Célestin, în ce privește fețele...

— La nouă începe să se facă frig cu adevărat. Vine dinspre mîl, de jos. Dar putem să ne ducem la supă, e destul de bună.

(Și atunci cînd aproape nu se mai vedeau în capătul lui rue de Nevers, cînd erau gata să ajungă exact la locul unde un camion îl călcăse pe Pierre Curie [„Pierre Curie?”, întrebă Maga, grozav de uimită și dornică să afle], se întoarseră încetîșor pe malul celălalt și se duseră să se sprijine de taraba unui buchunist; lui Oliveira tarabele buchiniștilor i se păreau funebre întotdeauna cînd se întuneca, șir de sicrie de urgență așezate pe parapetul de piatră, și într-o noapte cu ninsoare se amuzaseră să scrie RIP cu un bețișor pe toate tarabele de tablă, iar unui polițist nu-i prea plăcuse gluma aceea și le-o spusese, pomenind diverse chestii cum ar fi respectul și turismul, treaba asta din urmă nu se știa prea bine ce legătură avea. În zilele acelea totul era încă un fel de kibbutz sau, cel puțin, exista posibilitatea unui kibbutz, și a te plimba pe stradă scriind RIP pe tarabele buchiniștilor și admirînd-o pe acea *clocharde* îndrăgostită făcea parte dintr-o confuză listă de exerciții obligatorii pe care trebuia să le execuți, să le reușești, să le depășești. Și așa era, și acum se făcea frig, și nici urmă de kibbutz. Numai minciuna că se duce să cumpere vin roșu de la Habeb și de a-și născoci un kibbutz leit cu cel al lui Kubla